

Linköpingsinitiativet

Sammanfattning av
avtalsperioden 2018-2021

Linköping

Fortsatt engagemang och lyskraft

Sedan Linköpingsinitiativets tredje period inleddes i februari har omvärlden drastiskt förändrats. För näringslivet, som nyligen återhämtat sig efter pandemin, är energikrisen minst sagt kännbar. Men i vårt nätverk fortsätter det att lysa. På flera sätt. Inför nystarten undrade vi om vi återigen skulle få med oss samtliga företag. Det fick vi och vi fick även ett till att gå med, trots en utökad avtalsperiod och ansvarstunga åtaganden. Eller så var det just därför. För om det är någonting Linköpingsinitiativet har visat oss, så är det att drivkraften för en hållbar omställning är urstark.

Våra medlemmar är inte bara Linköpings mest energiintensiva företag, de är också i allra högsta grad klimatmedvetna. Under de drygt fyra år som nätverket funnits har tillverkningsprocesser och interna miljökrav setts över, solceller och bergvärme installerats, åter-

bruksprojekt initierats och samarbeten etablerats. Mängder av idéer, kunskaper och erfarenheter har lyfts fram, delats ut och plockats hem. Ibland har till och med helt nya lösningar utvecklats. Vi kan också konstatera att kommunens totala CO₂-utsläpp minskat med 11 procent sedan Linköpingsinitiativet formaliserades. Allt detta kan verkligen inte tillskrivas oss. Det är många som bidragit. Men det är heller inte viktigt. Huvudsaken är att det händer. Om vi kan vara blåslampan som bidrar till att få upp klimatfrågan på konferensborden, då har vi nått långt.

Linköpingsinitiativets viktigaste roll är framför allt som branschöverskridande mötesplats, inspirationskälla och kunskapsplattform. Här kan ett fastighetsbolag, en chokladfabrik och en stålindustri mötas och diskutera samma typ av klimatutmaningar, fast ur helt olika perspektiv. Energi, resurs-

flöden och transporter är ju frågor som rör alla våra medlemmar. Spännande är också att allt fler vill prata om cirkulär ekonomi, om återbruk och avfallshantering. Ett framtidsområde som blivit mer aktuellt än någonsin.

Ett annat tema som vi tror kommer att generera intressanta idéer och aktiviteter är beteendeförändring. Hur kan vi motivera bolagens anställda, och Linköpings invånare, att än mer dra sitt strå till stacken? För hjälpas åt måste vi. Allihop. I kommunens nyantagna klimat- och energiprogram är målet inställt på netto-noll växthusgasutsläpp 2045, med CO₂-neutralitet 2025 som delmål. Det klarar ingen av oss på egen hand.

Men klimatsatserna handlar inte bara om att bidra till en hållbar värld, även om det självklart är det primära syftet. För näringslivet är det också en fråga om tillväxt, konkurrenskraft, ekonomi och att vara en attraktiv arbetsgivare. För oss som kommun handlar det om vårt platsvarumärke, om att fortsätta bygga en livsvänlig och hållbar stad. En plats där vi kan möta framtiden. I det arbetet är Linköpingsinitiativet en konkret och mycket värdefull arena.

Louise Felldin
Näringslivsdirektör Linköpings kommun

Linda Malmén
Hållbarhetschef Linköpings kommun

Sammanfattning av avtalsperioden

2018 – 2021

Linköping har målet att vara koldioxidneutralt 2025. 2018 startade Linköpingsinitiativet där 9 medlemmar gick samman i ett nätverk för att genom samverkan snabba på och bidra till att nå målet. Linköpingsinitiativet är ett nätverk bestående av Linköpings kommun och stora energikonsumenter verksamma i Linköping. Deltagande organisationer finns inom både offentlig och privat sektor. Nätverket utgör en plattform för lärande och erfarenhetsutbyte där medlemmarna tillsammans bidrar till att öka omställningstakten till en långsiktig hållbar utveckling. Linköpingsinitiativet ska vara en aktiv och trovärdig röst i det regionala och nationella klimatarbetet.

I början låg mycket fokus på att hitta former för hur nätverket ska arbeta och att identifiera behoven hos medlemmarna. Efter en tid började samverkan ta fart och projekt startades och genomfördes. Idag har Linköpingsinitiativet växt och består av 19 medlemmar verksamma inom flera olika områden såsom fastigheter, tillverkande industri, livsmedelsindustri och offentlig sektor.

Linköpingsinitiativet fokuserar på tre prioriterade insatsområden; energi, transporter och resor samt resursflöden. Inom dessa insatsområden har medlemmarna tillsammans formulerat utmaningar där varje medlem har förbundit sig att jobba med minst två av utmaningarna.

Inom området Energi arbetar medlemmarna i nätverket med utmaningarna:

- Beteende förändringar för anställda och hyresgäster
- Energioptimering för fastighetsbolag
- Energioptimering i process, produktion samt industrifastighet
- Energikonverteringar med lägre klimatpåverkan
- Koldioxidekvivalenter som en del i beslutsunderlaget.

Inom området Resursflöden arbetar medlemmarna i nätverket med utmaningarna:

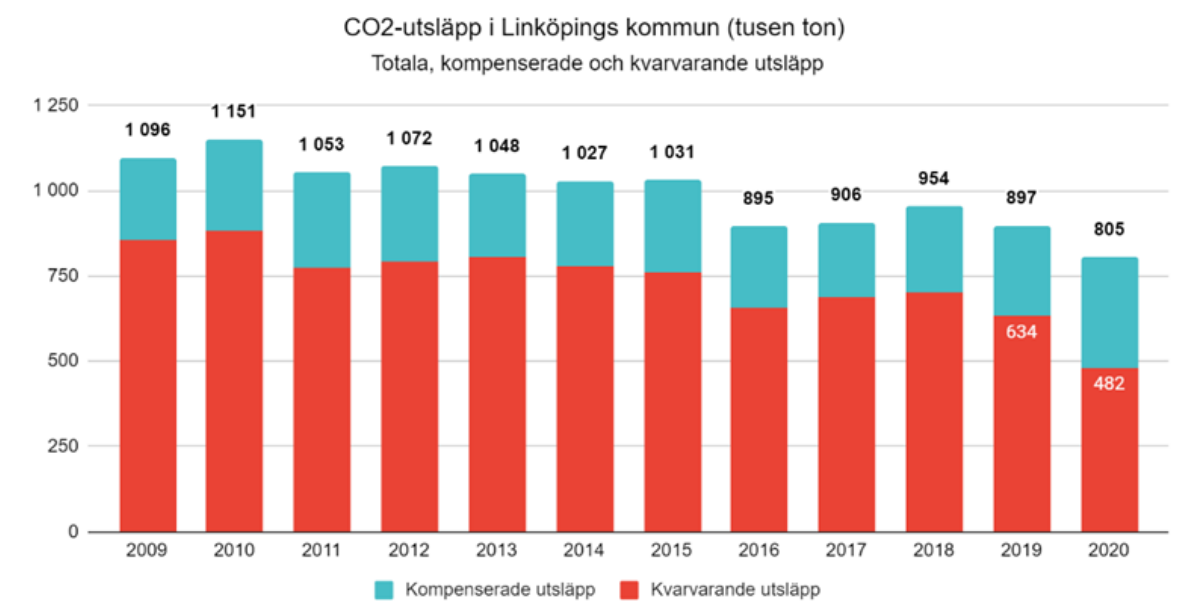
- Cirkularitet för en bättre avfallshantering
- Restströmmar: nyttiggörande av sekundära råvaror som kan ersätta jungfruliga material.

Inom området Transport och resor arbetar medlemmarna i nätverket med utmaningarna:

- Fossilfria övriga transporter
- Persontransporter i tjänsten, till och från jobbet samt för boende/hyresgäster

Deltagande organisationer har skrivit under ett avtal som innebär att varje organisation ska fastställa tydliga och tidsatta energi- och klimatmål, genomföra aktiviteter för att nå dessa, årligen mäta och följa upp målen samt delta aktivt vid nätverkets olika aktiviteter och träffar.

Under avtalsperioden 2018–2021 har de totala koldioxidutsläppen i Linköpings kommun minskat med 11 procent. Målet är ett koldioxidneutralt Linköping 2025. Syftet med målet är att koldioxidutsläppen i Linköpings kommun ska reduceras så mycket som möjligt och resterande utsläpp ska neutraliseras med hjälp av kompenserande utsläpp. Uppföljningen visar att den positiva utvecklingen mot koldioxidneutralitet hittills har åstadkommit såväl utsläppsminskningar som via kompensation. Även om uppföljningen visar på en positiv riktning så återstår mycket för att nå målet och arbetet behöver intensifieras. Linköpingsinitiativets medlemmar arbetar tillsammans för att påskynda omställningen och för att nå målet.

Koldioxidutsläpp i Linköpings kommun åren 2009 till 2020 uppdelat för totala, kompenserande och kvarvarande utsläpp (ton).

Urval av händelser

2018 – 2021

2018

Cloetta

Konkret för Cloettas fabrik i Ljungsbro har en omfattande energikartläggning genomförts.

Utredningar och aktiviteter har sedan startats med fokus på bättre fossilneutrala energislag, klimatanläggningar, utbyte av energikrävande utrustning, isolering, återvinning av energi, läcksökning med åtgärder, betenden, transporter och mindre förpackningsmaterial etc.

Region Östergötland

Inom energiområdet är elen miljömärkt sedan år 2012 och uppvärmning och kyla kommer i huvudsak från fjärrvärme och fjärrkyla. Målsättningen är på väg att nås – energianvändningen har effektiviserats med cirka 18 procent.

SAAB

Under året har också en dag för att främja cykling som färdmedel till arbetet hållits samt en energidag där information gavs på ett flertal platser på anläggningen kring hur man kan minska energiförbrukningen genom enkla åtgärder.

Tekniska verken

Vi har tillsammans med våra kunder bidragit till att minska klimatpåverkan med cirka 738 600 ton CO₂e under 2018. Det är lika mycket som om alla invånare i Linköpings kommun skulle avstå att köra bil i nästan 5 år.

2019

Arla

Projekt har startats för att leverera fjärrkyla tillsammans med Tekniska verken.

Från och med vecka 38 har alla ekoprodukter under varumärket Arla Ko[®] Eko netto noll klimatavtryck (dvs de är klimatneutrala). Det betyder att alla utsläpp av växthusgaser kopplade till dessa produkter (från ko till konsument) balanseras med insatser som binder kol, eller motverkar utsläpp. På Arla Foods Linköpings mejeri tillverkas bland annat Arla Ko Ekologisk laktosfri mellanmjölk-dryck 1000 ml och Arla Ko Ekologisk mild yoghurt vanilj 1000 g.

Cloetta

Under 2019 har energiarbetet på Cloetta i Ljungsbro fokuserat på att minska energiförluster från ånganläggningen samt att minska användandet av högvärdig ånga till förmån för lågvärdig fjärrvärme. Genomförda projekt innebär ombyggnation av ångsystem för att minska slitage och därmed läckage, isolering av rör och ventiler, nya effektivare luftavfuktare med fjärrvärme och grön el som energikälla istället för ånga.

2020

Arla

Vi har under år 2020 startat ett projekt för att minska vår klimatpåverkan av restströmmar och har därför bytt till biobaserade korkar på alla Tetra Top-förpackningar.

Vi har minskat plastanvändningen genom att ta bort handtaget till 1 kg hinken. Det innebär cirka 10,3 ton mindre plast per år om vi räknar med volymerna för år 2020.

Ericsson

I början av året anordnade vi en hållbarhetsmessa med cykeltema där vi bidrog till utvärderingen av Grön resplan Mjärdevi. Vi deltog även i projektet Cykelvänlig arbetsplats och kvalificerade Ericsson Site Linköping som "Cykelförträfflig".

Hjulsbro Steel

Under 2020 har vi fortsatt att enbart köpa elektricitet från vattenkraft. Detta ser vi som mycket viktigt ur ett hållbarhetsperspektiv då verksamheten är relativt energiintensiv.

Under 2020 beställdes en eldriven truck, som kommer tas i drift under 2021.

Drivmedlet för övriga truckar byttes i december 2020 ut från diesel med RME till HVO100. Då

Ericsson

Under 2019 har vi genomfört åtgärder för att minska energianvändningen i kylsystemet till ICT-centret i Linköping. Totalt beräknas elanvändningen i kylsystemet minska med 600 MWh under 2019 jämfört med 2018.

Region Östergötland

Regionen har gått över till en helt fossilfri kollektivtrafik, investerat i anläggningar för lustgasdestruktion på sjukhusen och arbetat för att främja hållbar arbetspendling bland medarbetarna.

Tekniska verken

Under 2019 har Tekniska verken fasat ut kol ur vår kraftvärmeproduktion och ersatt det med återvunnet trä, samt att fossil olja i hetvattencentralen i Lambohov har ersatts med bioolja.

Under 2019 byggdes en anläggning för att producera flytande biogas. Denna togs i drift i slutet av året och kommer bidra till minskad klimatpåverkan kommande år.

verksamheten sedan tidigare använder fjärrvärme för uppvärmning är anläggningen nu helt fri från fossila bränslen.

HK Scan

Bättre arbetsmiljö och minskad energiförbrukning genom separering av varmvattensystem. HK Scan har krav på hög framledningstemperatur för att klara hygienkrav samtidigt som lokaler och handfat etc. behöver normalt varmvatten. Förut har varmvattnet varit mycket varmt vilket gett en risk för hög temperatur av vatten i handfat och har skickat tillbaka för varmt vatten på fjärrvärmenätet. Detta har gett onödiga energiförluster. Genom att bygga om till två varmvattensystem har man säkrat arbetsmiljön samtidigt som man sparar energi. Dessutom har vi förbättrat reglermöjligheterna för att klara stora svängningarna i värmebehov.

Lejonfastigheter

Under året har vi tagit fram ett återbruksmål som finns med i affärsplanen för år 2021–2024. Målet är att Lejonfastigheter ska minska klimatutsläppen med 30 ton CO₂e per år genom att återbruka egna material.

2021

Lundbergs fastigheter

Under 2020 har bolaget mätt alla utsläpp kopplade till Scope 1, 2 och 3, dvs utsläppen i hela värdekedjan. Detta arbete har genomförts tillsammans med studenter från Linköpings Universitet och resulterat i en färdplan mot den nyantagna målsättningen om klimatneutral verksamhet i hela värdekedjan år 2030.

Region Östergötland

I juni 2020 introducerades elbussar i stadstrafiken i Linköping och Norrköping.

SAAB

En Grön resplan togs under 2019 fram för Tannefors. Under 2020 genomfördes åtgärder i enlighet med denna. Bland annat genomfördes en cykeldag i juni 2020 för att främja cykling och förbättrad information om att resa hållbart till Tannefors har tagits fram.

Sankt Kors

Start av Sankt Kors första trähusprojekt, Ebbepark.

Solcellsanläggning på parkeringshuset Druvan, påbörjades 2020 – driftsattes feb 2021.

Stångåstaden

Under året har vi börjat tillämpa de gemensamma krav på fossilfria transporter vid entreprenadupphandlingar som vi tagit fram tillsammans med Linköpings kommun och andrakommunala bolag.

Viktoriahem

Under 2020 påbörjades ett stort arbete med individuell vattenmätning i ett av våra bostadsområden. Vi kopplade även in temperaturgivare i alla våra lägenheter för att kunna optimera värmekurvorna på ett effektivare sätt.

Willhem

Byte Fönster: Skäggetorp Centrum 22–30, Stiglötsgatan 1–20, Skogsgatan 95–97.

Solceller: Utökning av tidigare Solcellspark Skäggetorp Centrum 3.

Termostatbyte och Injustering värme: Gränsliden 8–86, Skäggetorp Centrum 8–30, Hejdegården 1:7.

SAAB

En förnyad energikartläggning för en större del av området avslutades under 2021 och åtgärder till följd av detta kommer att genomföras under kommande år.

Ett stort projekt med syfte att möjliggöra bättre mätbarheter samt uppföljning av energidata har slutförts under 2021. Totalt sett har över 200 mätpunkter installerats på området.

Tekniska verken

I maj genomförde vi en digital invigning av vindkraftsparken på Häjsberget och södra Länsmansberget i Sunne. Parallellt pågår bland annat utbyggnaden av de kommande vindkraftsparkerna på Fryksdalshöjden och norra Länsmansberget i Sunne.

Arla

Optimering av körsätt på hög-pastöriseringsaggregat för minskad energiåtgång.

Under hela år 2021 har Arla Foods Linköpings mejeri köpt fossilfri el.

Lejonfastigheter

Fortsatt utfört energieffektiviserande åtgärder genom främst uppgradering av tekniska system som ventilation och belysning, samt löpande driftoptimering av både befintliga och nyproducerade fastigheter. En del av arbetet har även varit fokuserat mot innovationer och utveckling. Utökad digital fastighetsautomation samt pilotprojekt inom AI-styrning av värmesystem är exempel på utveckling som förväntas bidra till ett positivt utfall på längre sikt.

HK Scan

En ny investering i energieffektiva luftkompressorer med värmeåtervinning har slutförts.

2 stycken nya förpackningsmaskiner har installerats vilka förbrukar mindre plast, el, tryckluft och vatten.

Hjulsbro Steel

Vi har aktivt valt att fortsätta att enbart köpa elektricitet från vattenkraft.

Företagets 8-tonstruck byttes under året till en eldriven. Övriga truckar körs uteslutande på HVO100.

Stångåstaden

Under 2021 har vi testat klimatförbättrad betong i ett nyproduktionsprojekt.

I alla våra ombyggnationsprojekt genomför vi energibesparande åtgärder och i våra nyproduktionsprojekt är målet att uppnå energikravet i Miljöbyggnad Silver, vilket innebär att energiprestandan ska vara 20 procent bättre än Boverkets krav. Under 2021 miljöcertifierade vi sex nyproduktioner.

Under 2021 har vi fortsatt att installera temperaturgivare i våra lägenheter för att kunna styra värmeförseeln utifrån den verkliga inomhustemperaturen istället för utomhustemperatur vilket både medför en energibesparing samt bättre inomhusklimat.

Castellum

Inom ramen för Castellums solcellsprogram ”100 på sol” har solcellsanläggningar installerats på City Gross vid Lambohovsleden samt Vita Huset i Mjärdevi.

I flera fastigheter har vi konverterat från äldre kylmaskiner till fjärrkyla.

Riksbyggen

Åtgärder som hittills identifierats är successiv uppgradering av fordonsflottan till huvudsakligen elbilar till år 2025. I samband med detta byts även handhållna arbetsmaskiner, som till exempel lövblåsare, gräsklippare och häcksaxar, ut mot fossilfria alternativ.

Ericsson

Under pandemiåret 2021 arbetade merparten av våra medarbetare hemifrån vilket bidrog till att dra ner våra persontransporter till ett minimum. Vi valde ändå att genomföra ett pandemivänligt cykelevent i samband med European Mobility Week för att hålla dialogen gällande arbetspendling levande och bibehålla vår ambition att underlätta cykelpendling.

Under 2021 har vi fortsatt arbetet med åtgärder för att minska energianvändningen i kylsystemet genom att optimera parametrar i våra cirkulationsaggregat inne i anläggningen

Cloetta

Under år 2021 har Cloetta i ett gemensamt projekt tillsammans med Tekniska verken arbetat med att minska produktspill i fabriken i Ljungsbro samt öka andelen av biogasråvara i det uppkomna spillet.

Willhem

Sedan tidigare har Willhem en stor solcellsanläggning på Skäggetorp Centrum. Denna utökades under 2021 med ytterligare 95 kW installerad effekt, vilket innebär en total installerad effekt om 445 kW. Den nya anläggningen beräknas producera drygt 80 000 kWh per år.

Under året installerades även bergvärme i Skäggetorp, som kommer att minska mängden köpt energi till centrumet och intilliggande kontorsbyggnad med cirka 40procent eller drygt 900 000 kWh.

Victoriahem

Under våren 2021 installerade vi IMD (individuell mätning och debitering av uppvärmning) på hela vårt bestånd i Nygård, totalt 604 lägenheter samt på vår nyproduktion, Parklunden i Ryd med totalt 196 lägenheter. Resultatet visar att vi har minskat vattenförbrukning med 21,4 procent om vi jämför med samma period 2020.

Region Östergötland

Energieffektviseringsarbetet har fortgått under året och årets resultat är en minskning med 17 procent. Befintliga byggnader rustas upp genom bland annat förbättrade ventilationssystem och moderniserade hissar som minskar elanvändningen. Närvarostyrd belysning är en annan åtgärd som bidrar till att minska sjukhusets användning av energi, och elavtalet ställer krav på ursprungsmärkt, förnybar el.

Linköpingsinitiativet presenterar

Stångåstaden

”Möjligheten att träffa, utbyta erfarenheter och samverka med andra fastighetsbolag är en stor fördel. Det tror vi kommer att ge positiva effekter framåt.”

Sedan 2020 är Stångåstaden en aktiv medlem i Linköpingsinitiativet. Som stadens största hyresvärd och flitig byggherre har de en viktig roll i klimatarbetet. Bolagets utsläpp sker dels från energianvändningen under förvaltningskedet, dels i form av materialanvändning, avfall samt transporter vid ny- och ombyggnation. Dessa frågor har en framskjuten plats hos Stångåstaden, och miljö-tänket finns med i alla led.

Intressanta beteenden

”Det gäller inte bara bygg och förvaltning, våra 33 000 hyresgäster spelar också en betydande roll. För att vi ska nå våra, och kommunens klimatmål, måste vi ha med dem på tåget”, säger Malin Ribbenhed, kvalitets- och hållbarhetschef.

Stångåstaden strävar efter att ha en tät och nära dialog med sina hyresgäster. Framför allt vill man ge dem förutsättningar att bli mer klimatsmarta, allt från att underlätta avfallshanteringen och ge energispartips till att erbjuda cykelpooler.

”Det handlar mycket om att förändra beteenden, vilket inte är

alldeles enkelt”, menar Mårten Danckwardt-Lillieström, energi-strateg. ”Det tar betydligt längre tid än att göra en teknisk åtgärd, men är samtidigt väldigt intressant.”

Upphandling som påverkansmedel
Medlemmarna i Linköpingsinitiativet antar olika utmaningar inom områdena energi, materialflöden eller transport och resor.

”Det är kul att kunna dela med sig av det vi kan. Och vi får själva ta del av andras kunskaper, metoder och erfarenheter vid träffarna.”

Stångåstaden har valt att delta i fokusgrupper som rör energioptimering av fastigheter, beteendeförändringar för anställda och hyresgäster samt CO2 i beslutsunderlag. Det sistnämnda är Malin gärna med och driver.

”Eftersom vi är stora beställare har vi stora möjligheter att påverka våra leverantörer. De har ju också ambitioner när det gäller miljö, och om vi hittar gemensamma lösningar kan vi komma så mycket längre än om var och en bara gör sitt.”

Stångåstaden testar nu en modell där anbudslämnaren ska ange

förbättringsförslag för att minska klimatpåverkan vid nyproduktion. De erfarenheterna har presenterats för medlemmarna i Linköpingsinitiativet.

”Det är kul att kunna dela med sig av det vi kan”, säger Malin. ”Och vi får själva ta del av andras kunskaper, metoder och erfarenheter vid träffarna.”

Stor potential

Stångåstaden är en del av kommunkoncernen och är därför vana vid att samarbeta med övriga kommunala bolag, som Lejonfastigheter och Sankt Kors.

”Men de har inte riktigt samma typ av fastigheter som oss så för vår del

är möjligheten att träffa, utbyta erfarenheter och samverka med andra fastighetsbolag en stor fördel med Linköpingsinitiativet. Det tror vi kommer att ge positiva effekter framåt”, säger Mårten.”

Det Malin och Mårten nu hoppas på är att de nyfunna kontakterna ska leda till mera konkreta insatser som kopplar till kommunens klimat- och energiprogram.

”Det finns en stor potential i det här nätverket. Det måste finnas massor av saker vi kan göra gemensamt!”

Linköpingsinitiativet presenterar

HKScan

”Våra egna klimatmål överensstämmer på många sätt med kommunens. Nu ser vi fram emot att det skapas bra synergieffekter med övriga medlemmar inom Linköpingsinitiativet.”

Med uppemot 700 anställda bara i Linköping är HKScan en av våra största arbetsgivare. I fabriken i Tornby framställs årligen 110 000 ton köttbaserade produkter, vilket också gör dem till ett av kommunens mest energiintensiva bolag. Arbetet med att minska verksamhetens klimatpåverkan är dock ständigt pågående.

”Mitt ansvarsområde rör främst energisidan”, säger Harald Trygg, bolagets teknikchef i Linköping, men vårt hållbarhetsarbete täcker in hela värdekedjan, allt från gårdarna till förpackningar.”

Investeringar för klimatet

Centralt driver HKScan även frågan om det hållbara i att äta kött. Något som resulterat i högt ställda mål – CO2-neutralitet i hela värdekedjan till 2040, och för de egna anläggningarna till år 2025. Att använda råvaror från svenska gårdar med sund djurhållning och ansvarsfullt producerat foder är ett sätt att reducera klimatavtrycket. Ett annat är att se till att produktionen är så energieffektiv och genererar så lite utsläpp som möjligt.

”De senaste åren har vi gjort stora investeringar här i Linköping som syftar till just det”, berättar Harald. ”Bland annat har vi flera nya förpackningsmaskiner som förbrukar betydligt mindre plast, tryckluft, el och kylvatten. Vi har byggt om vårt värmesystem för att bättra tillvara på energin, och investerat i reningsverket för att få ner utsläpp av fett. Överlag jobbar vi med att säkerställa att vi använder de mest effektiva alternativen.”

Gemensamma utmaningar

Hållbarhetsstrategin är gemensam för hela HKScan. Man har täta kontakter inom organisationen och stödjer varandra i frågor kring drift och miljö. Genom Linköpingsinitiativet hoppas Harald och hans kollegor också kunna benchmarka mer lokalt. Ett projekt som kan bli aktuellt framöver är värmeåtervinning.

”Eftersom vi använder mycket kyla produceras samtidigt en massa värme som går att återvinna, både i vår verksamhet och externt. Det har vi börjat prata med Tekniska verken om. Vid nätverksträffarna har vi också haft diskussioner om

plast och hur vi kan minimera användandet och avfallet.”

Att andra livsmedelsproducenter, som Arla och Cloetta, är med i Linköpingsinitiativet ser Harald som mycket positivt.

”Vi har liknande utmaningar kring just plast, energiåtervinning och spillprodukter och kan därför ha särskilt stor nytta av varandra.”

Nya kontakter

För HKScans del är medlemskapet framför allt ett sätt att möta företag och aktörer som de normalt inte har kontakt med, för att se vad de kan tillföra varandra. Likaså att få närmare kontakt med kommunen i vissa frågor, exempelvis när det gäller trafik, transporter och flödet av människor.

”Sedan är det naturligtvis viktigt för oss att bidra till klimatarbetet i stort. Våra egna mål överensstämmer på många sätt med kommunens. Nu ser vi fram emot att det skapas bra synergieffekter med övriga medlemmar inom Linköpingsinitiativet.”

”Vi är flera bolag som har liknande utmaningar kring plast, energiåtervinning och spillprodukter och som därför kan ha särskilt stor nytta av varandra.”

Linköpingsinitiativet presenterar

Hjulsbro Steel

”Vi vill finnas kvar i Linköping på lång sikt, som en bra producent och arbetsgivare under hela vår generations livstid – och våra barns. Då måste vi också se till att vara hållbara, ekonomiskt, socialt och framför allt miljömässigt.”

I långt över hundra år har fabriken i Hjulsbro tillverkat produkter i järn och stål. Numera är produktionen främst inriktad på spännlinor, en armeringsprodukt som används i betongkonstruktioner som broar, järnvägssliprar och byggnader. Med kunder runt om i hela världen gäller det att hålla en hög produktionskapacitet, vilket gör Hjulsbro Steel till en av kommunens största energianvändare. Det var också anledningen till att de nu är en del av Linköpingsinitiativet.

”Vi är mycket väl medvetna om att vår verksamhet har stor påverkan på miljön”, säger Joachim Törnfeldt, miljö- och kvalitetschef. ”Varje produktionslinje är effektkrävande. Men vi arbetar hårt med att reducera våra utsläpp och vill självklart vara med och bidra till målet ett koldioxidneutralt Linköping 2025.”

Hållbarhet som konkurrensmedel
Idag använder Hjulsbro Steel enbart fjärrvärme och förnybar el för att driva sina processer, och den nya produktionshallen som blir klar till årsskiftet förses med solceller. Samtliga produkter miljövarudeklaras enligt ett internationellt system för att de

enkelt ska kunna jämföras med andra. Joachim poängterar att dessa insatser även går hand i hand med lönsamhet.

”Kunderna blir allt mer måna om att välja leverantörer med ett aktivt hållbarhetsarbete så det är ett jätteviktigt konkurrensmedel. På samma sätt tittar vi ju på våra egna leverantörer, exempelvis om de jobbar med materialåtervinning. Vi är inte i en så lyxig sits att vi har möjlighet att välja fritt, men vi gör det när vi kan.”

Kunskap, inspiration och konkret nytta

För Joachim och Hjulsbro Steel är medlemskapet i Linköpingsinitiativet ett sätt att hålla sig ajour med vad som händer i kommunen kring miljö- och energifrågor.

”Den lokala omvärldsbevakningen är viktig, men framför allt är det otroligt värdefullt att träffa andra företag och ta del av deras erfarenheter och kunskaper. Även om vi inte har likadana verksamheter kan vi inspireras, lära och dra nytta av varandra. För vår del har det bland annat bidragit till en mer detaljerad energikartläggning, och att våra truckar nu är HVO- och eldrivna”

”Kunderna blir allt mer måna om att välja leverantörer med ett aktivt hållbarhetsarbete så det är ett jätteviktigt konkurrensmedel.”

Viktig komponent

Att ha en klimatneutral förädling på lång sikt och att erbjuda det mest miljövänliga alternativet för kunderna är, enligt Joachim, avgörande för Hjulsbro Steels framtid.

”Vi kommer inte att kunna finnas kvar som producerande enhet och som en bra arbetsgivare i kommunen om vi inte jobbar med de här frågorna. Linköpingsinitiativet är inte vår enda drivkraft eller arena, men det är en jätteviktig komponent i vår övergripande hållbarhetsstrategi.”

Linköpingsinitiativet presenterar

Lundbergs fastigheter

”Att få ta del av goda exempel, av sådant som andra har sett, hört eller testat, det ser vi som den största vinsten.”

Hos Lundbergs är hållbarhetsmålen högt satta. Som storskalig fastighetsägare har bolaget ett betydande samhällsansvar och arbetar därför på bred front för att minimera sin miljöpåverkan. Målsättningen är att hela värdekedjans verksamhet ska vara klimatneutral till år 2030. Fokus ligger på minskade utsläpp i byggnationer, minskad energiförbrukning samt att positivt kunna påverka kundernas eget hållbarhetsarbete.

Energisnåla alternativ

Andreas Oscarsson är driftingenjör hos Lundbergs och ansvarig för energifrågor i Region öst. Ett arbete som till stor del innefattar just energieffektivisering.

”När vi renoverar och bygger om kontrollerar vi sådant som tak, fönster, ventilation och värmestammar för att se vad som kan förbättras och vad som behöver ersättas med nyare, mer effektiva alternativ. Vi installerar också solceller, både på nyproducerade och befintliga hus, där det är möjligt. Här i Linköping är det en kommersiell fastighet och två bostadsfastigheter som nu får del av sin energi via solen.”

Renare sopor

Tillsammans med Tekniska verken har Lundbergs relativt nyligen genomfört en informationskampanj kring sortering av avfall.

”Det handlar mycket om att få bort plasten, säger Andreas. ”Våra fastigheter värms upp av fjärrvärme, vilket i sig har en ganska stor CO2-belastning. Därför vill vi naturligtvis att de sopor vi skickar iväg till förbränning är så rena som möjligt.”

Sopsortering är också ett av de ämnen som diskuteras inom Linköpingsinitiativet, där Lundbergs är en aktiv medlem.

”För att nå resultat är det viktigt att man inte bara kör på i sin egen kammare. I Linköpingsinitiativet är vi flera större aktörer som jobbar tillsammans för att trycka ner CO2-belastningen i kommunen. Det är en stor anledning till att vi är med.”

Projekt med effekt

Än så länge är det främst samarbetet med Tekniska verken som har genomfört Lundbergs medverkan i nätverket. Men fler aktiviteter är på gång.

”Inför vintern 2023 kommer vi tillsammans med några andra fastighetsägare att testa effektstyrning av fjärrvärmens.

Stångåstaden körde en variant föregående säsong och det är något vi kan lära och inspireras av. På sikt är det här ett projekt som ännu fler kan delta i. Ett annat exempel som vi tittar på just nu, är våra kalkyler vid renoveringar. Att få med CO2 som en faktor i kalkylerna har vi pratat mycket om inom Linköpingsinitiativet.”

Spännande utbyten

Andreas lyfter särskilt idé- och erfarenhetsutbytet som en fördel med medlemskapet.

”Det jobbas på många fronter med att minska klimatpåverkan, men det är omöjligt att själv fånga upp

”Det jobbas på många fronter med att minska klimatpåverkan, men det är omöjligt att själv fånga upp allt. I och med att vi är så många i Linköpingsinitiativet får vi tillgång till nyheter och pilotprojekt som vi kanske inte känt till annars.”

allt. I och med att vi är så många i nätverket får vi tillgång till nyheter och pilotprojekt som vi kanske inte känt till annars. Att få ta del av goda exempel, av sådant som andra har sett, hört eller testat, det ser vi egentligen som den allra största vinsten.”

Linköpingsinitiativet presenterar

SAAB

”Att vi även lokalt engagerar oss i klimatfrågor och visar vårt samhällsengagemang är jätteviktigt, både för oss som företag och för alla våra medarbetare här i Linköping.”

Med cirka 4 500 anställda är Saab stadens största privata arbetsgivare och en given deltagare i Linköpingsinitiativet. Som global koncern har man sedan många år ett strategiskt och aktivt hållbarhetsarbete där ekologi, ekonomi och samhälle är hörnstenar.

”Vi värderar och arbetar med dessa tre områden lika mycket”, säger Ellen Molin, vice affärsområdeschef för Saab Aeronautics, ”exempelvis genom att göra ansvarsfulla investeringar, driva frågor kring demokrati och yttrandefrihet och, naturligtvis, bekämpa klimatförändringarna. I grunden handlar det om att skydda vårt samhälle.”

Ambitiös agenda för hållbarhet
De senaste åren har Saab tagit stora steg på vägen mot en ny hållbarhetsstrategi som sätter en ambitiös agenda, inte minst när det gäller klimatarbetet.

”De frågorna blir viktigare och viktigare för varje dag”, säger Ellen, ”Här förväntas vi bidra på alla sätt vi kan. Och våra medarbetare förväntar sig att vi gör det.”

I hållbarhetsstrategin lyfts innovation, partnerskap och industriella samarbeten fram som särskilt värdefulla framgångsfaktorer. Något som på många sätt kopplar till företagets medverkan i Linköpingsinitiativet.

”Eftersom vi är en så stor aktör i kommunen blev vi kontaktade och tillfrågade redan från start, och för oss var det en självklarhet att delta”, säger Malin Sundqvist, miljökoordinator. ”Att vi även lokalt

”Linköpingsinitiativet är ett jättebra lokalt samarbetsforum. Vi ser också att det kan bli ett verktyg, ett sätt att tillsammans hitta konkreta åtgärder för att nå våra och kommunens hållbarhetsmål.”

engagerar oss i klimatfrågor och visar vårt samhällsengagemang är jätteviktigt, både för oss som företag och för alla våra medarbetare här i Linköping.”

Energi och beteenden

Malin och hennes kollegor på Saab har valt att gå med i nätverkets fokusgrupper kring energieffektivisering och beteendeförändring.

”Att optimera vår energiförbrukning och därmed minska vår klimatpåverkan är något som vi alltid strävar efter. Likaså att på olika sätt engagera våra medarbetare i hållbarhetsfrågor, exempelvis vad gäller resvanor. Här tror vi att vi både kan dela med oss och ta till oss av varandras kunskaper och erfarenheter.”

Mot konkreta mål

Sedan Linköpingsinitiativet startade har pandemin bromsat antalet mötestillfällen. Nätverket har också utökats med betydligt fler medlemsföretag. Detta har gjort att man hittills främst fokuserat på att dela kunskap och ta inspiration av goda exempel. Men Malin och Ellen tror att de framöver kommer att få ännu större utbyte av sitt medlemskap.

”Det är ett jättebra lokalt samarbetsforum. Vi ser också att det kan bli ett verktyg, ett sätt att tillsammans hitta konkreta åtgärder för att nå våra och kommunens hållbarhetsmål.”

Linköping
CO₂
neutralt
2025